

Såtidpunktens inverkan på sockerskörden på Ädelholm 2000

SBU Sockernäringsens BetodlingsUtveckling AB är ett kunskapsföretag som bedriver försöks- och odlingsutveckling i sockerbeter för svensk sockernäring.

SBU ägs till lika delar av Danisco Sugar och Betodlarna.

**Använd gärna denna information, men
glöm inte att ange källan vid publicering!**

Kontaktperson:

Robert Olsson

Borgeby Slottsväg 11, 237 91 Bjärred

Tel. 0709-53 72 60

E-post: sburon@danisco.com

Bakgrund

Genom sådd vid flera tillfällen under perioden 23 mars till 3 maj på försöksfältet på Ädelholm gav möjligheten att grovt uppskatta såtidpunktens betydelse för sockerskörden storlek och kvalitet. Observera att de olika såtiderna legat i olika försök men på ett och samma försöksfält. Vissa skillnader finns vad gäller sortval, gödsling och kemisk bekämpning som i viss grad har påverkat resultatet.

Väderbetingelser under perioden

Soligt väder med dagstemperaturer över 10 grader startade vårsådden av spannmål runt den 20 mars. Ett fåtal odlare sådde betor 22-23 mars. Dagarna härpå föll temperaturen med minusgrader på nätterna. Temperaturen steg något i samband med ett 10 mm:s regn den 27/3. Minusgrader ett par nätter i sträck i slutet av månaden gjorde att den lite slammade ytan frös upp och resulterade i en närmast perfekt struktur. 7 mm regn den 4/4 klarades därför utan problem av sådden gjord den 23 mars.

Upphållsväder därefter gjorde att sådden åter påbörjades den 8 april. Maxtemperaturen stannade runt 10 grader varför många avvaktade ytterligare med betsådden. Regn utlovades inför onsdagen den 12/4, vilket besannades och 19 mm regn föll. Det ledde till en del skorpproblem i fält sådda 10/4 och 11/4. Regnet fortsatte några dagar, men vädret slog sedan om och blev mycket varmt för årstiden från påskafton, lördagen den 22 april och veckorna framöver till den 17 maj då det första regnet (20 mm) efter huvudsådden i slutet av april först föll.

En hel del frö hamnade i torr jord och grodde först efter detta regn.

Om man räknar med 80 daggrader för uppkomst innebär det att ett frö, som såddes den 24 april och grodde direkt, kom upp efter en vecka dvs runt månadsskiftet. Fröet som hamnade i torr jord fick vänta till den 17 maj på vatten. Eftersom gröningsprocessen inte startat innebär 20 mm den dagen samma sak som den skulle gjort om regnet fallit dagen efter. Uppkomsten för dessa sengrodda frö blev ojämn och först omkring 26 maj.

Sammanfattningsvis innebär väderleken risk för skorpbildning vid sådd 8-11/4 och risk för att fröna hamnade i torr jord vid sådd i slutet av april och framåt.

Sockerskörd

Beroende på såtid varierade skörden av utvinnbart socker från runt 10 ton/ha vid sådd 23/3 eller 11/4 till 6,2 ton/ha vid sådd den 3/5.

Samtliga försök skördades 18-20 september.

2000-10-17/Robert Olsson

Försöksplan

	sådd
1	23/3
2	9/4
3	11/4
4	27/4
5	28/4
6	30/4
7	3/5

Fältplan

Fyra parceller per led utvaldes från andra försök eller områden sådda vid olika tidpunkter på Ädelholm
Samtliga skördades inom ett par dagar under första kampanjeveckan.

Såtidpunktens inverkan på sockerskörden

Försöksår
Försöksplan
Antal försök

2000
2000-1-1-107
1

Slutskörd

1030320 Ädelholm

Behandling	Betor 1000- tal/ha	Ren vikt ton/ha	Socke- halt %	Blåtal mg/100g beta	K+Na mekv/ 100 g beta	Utvinn- barhet %	Utvinnb. socker ton/ha	Utvinnb. socker rel a	Renhet %
1 23/3	100,5	68,5	15,80	7	3,40	90,11	9,75	100	91,5
2 9/4	81,0	56,6	17,44	12	3,76	90,72	8,96	92	90,2
3 11/4	64,6	66,7	16,73	11	3,99	89,87	10,02	103	90,6
4 27/4	91,1	53,8	17,71	12	3,65	91,05	8,67	89	87,3
5 28/4	100,5	54,7	17,06	8	3,57	90,86	8,47	87	86,9
6 30/4	87,5	49,9	17,24	14	4,14	89,94	7,73	79	88,7
7 3/5	96,9	40,3	16,98	11	3,99	90,06	6,17	63	90,3
CV									
LSD 95%									
Sign.nivå									

För kommentarer: se under tabell "Odlingsuppgifter".

Såtidpunktens inverkan på sockerskörden

Försöksår
Försöksplan
Antal försök

2000
2000-1-1-107
1

Odlingsuppgifter

1030320 Ädelholm

Sådatum	Skörd datum	Plats på Ädelholm	Sort	Gödsling	Uppkomst	Dag grader antal	Ogräs kem bekämpn.	Utvinnb. socker rel a
1 23/3	18/9	401	Rebecca	Ovanpå i maj	Utmärkt	215	hård tidp 1	100
2 9/4	18/9	demo vs	Ymer	Bred i slutet mars	Bra, ngt ojämn	189	hård tidp 1	92
3 11/4	20/9	103	Medina	Bred i slutet mars	OK, ngt ojämn	186	OK	103
4 27/4	18/9	301	Ymer	Radmyllat	Perfekt	86	OK	89
5 28/4	18/9	480	Ymer	Bred i slutet mars	Bra	73	OK	87
6 30/4	18/9	101	Ymer	Bred i slutet mars	Mkt utdragen	42	OK	79
7 3/5	18/9	vid 104	Ymer	Bred i slutet mars	Perfekt	0	OK	63

Bakgrundsuppgifter

Samtliga led betade med Montur. Samtliga led utom radmyllat gödslade den 25/3 med 105 kg N i form av ProBeta NPK. Radmyllat gödlat med 100 kg N som NPK. Skörd 20/9 istället för 18/9 beräknas höja skörden med 2 %. Regn under perioden: 26-27 mars, 10 mm med frost nätterna därpå, 4 april 7 mm, 12-16 april 30 mm därefter regn först 17 maj, 20 mm.

Sådden 23/3: Den sena gödningen, som fick sin verkan först efter regnet den 17/5, försenade utvecklingen synbart. Därtill en mycket tuff första ogräsbehandling den varma valborgshelgen gör att potentialen förmodligen inte utnyttjats fullt ut. Anmärkningsvärt låg sockerhalt i kombination med mycket lågt blåtal. Kan gödningen vara orsaken?

Sådden 9/4: Även denna fick samma tuffa tidp. I behandling. Mindre betor här kan ökat känsligheten ytterligare. Förvånansvärt låg skörd i förhållande till sådden den 11/4. Möjligen kan fältvariationen förklara en del.

Sådden 11/4: Sista sådden innan regnet den 12/4 som trots allt fick drygt ett varmt dygns upphåll efter sådd i väl upptorkad jord. Regn - skorpa tog en hel del plantor. Slutligt plantantal stannade på runt 65 000 pl/ha. Högsta uppmätta sockerskörden. Skörd 2 dagar efter övriga led bör innebära runt 2% överskattning av skörden jämfört med skörd 18/9. Lågt plantantal förklarar den lägre sockerhalten.

Sådden 27-28/4. Båda sådderna välgjorda, den första med närmast perfekt uppkomst och därtill radmyllat. Liten skillnad i skörd.

Sådden 30/4. Såddes för grunt med 1/3 av fröna i torr jord som grodde först efter regn den 17 maj. Ligger geografiskt mellan sådderna 27-28/4.

Sådden 3/5. Perfekt genomförd sådd i torr jord. Snabb och jämn uppkomst av 97 000 pl/ha. Trots detta 3,8 ton socker mindre än bästa led.